

Latzkovits A.

Császári és királyi szab. ing-gyáros,

4727

IV., Váci utca 22. BUDAPEST, (Nemzeti szálloda).

Magyarország legnagyobb raktára

férfi fehérneműek, nyakkendők, keztyűk, zsebkendők, ing-gombok, harisnyák, se-lyem-, gyapjú és pamut alsóruházati cik-kek, utazási ingek, sapkák, plaidok és koci-takarakban stb., feltűnő olcsó árakon.

A KORONÁZÁS EMLÉKÜNNEPE

című füzet második bővített kiadásban jelent meg

az 1892-ik évi budapesti ünnepségek leírásával és rajzaival.

Diszes kiállítású albumszerű füzet, színes borítékba zárva, hatvanegy képpel és két nagy kép-melléklettel, mint a „Vasárnapi Ujság” ünnepi számainak külön kiadása.

A füzet élén Jókai Mór írt alkalmi cikket, ezt követik Szász Károly, Marczali H., Halász Imre, Vargha Gyula, Rudnyánszky Gyula, Károlyi Árpád, Salamon Ferencz, Dedek Crescens L., Marczányi Gy. stb. közleményei, kepekkel illusztrálva, a legjelesebb rajzolóktól.

Ára bérmentes megküldéssel 60 kr. — a diszesebb kiadásé 1 frt.

A megrendelések legcélszerűbben a 60 kr.-nak, illetőleg 1 forintnak postautalványon való beküldése által eszközölhetők.

E szép kiállítású füzetrel állandó becsü emléket adunk a koronázásról és 25-éves emlékünnepeiről, mely kiválóan alkalmas arra, hogy a magyar családoknál megőriztessék.

Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában Budapest, egyetem-utca 4. szám, vagy bármely hazai könyvkereskedésben.

Alapított 1858-ban.

A Ferencz József-rend lovagja, az arany érdemkereszt tulajd. Ő cs. és k. fensége József főherceg nádor, szállítója.

WALSZER FERENCZ

első magyar gép- és tűzoltószerek gyára, harang- és ércöntőde

Budapest, Rottenbiller-utca 66. sz.

Készít: Tűzfocskendőket, kerti focskendőket, templomharangokat, szab. forgható vaskoronával vagy fakoronával; vas-haranglábakat, melyek a tornyot a megrázkódtatás ellen óvják; kutakat és szivattyúkat 10 főtől följebb; szagmen-tes árnélvezéseket 21 forinttól följebb; fűrdőkádákat és fűrdőkályhákat.

Egyetlen magyar vízmelegítő-vállalat. A készítményért teljes jótállás vállalatik. Képes árjegyzékek és költségtervezetek díjmentesen küldetnek.

6302. sz.

Figyelmeztetés.

1892 augusztus 25-én d. e. 11 óráig a 4. hadtest cs. és kir. felügyelőségénél Budapesten (Vár)

20,250 métermázsa rozsrá és

39,600 métermázsa zabra,

a budapesti élelmezési raktárhoz szállítva, eladási ajánlatok fogadtatnak el.

A közelebbi feltételek a budapesti cs. és kir. katonai élelmezési raktárban mindenki által megtekinthető, a katonai élelmezési cikkeknek a tőzsdén kívül történő kereskedői szokás szerinti vásárlására szolgáló szokvány-füzetben foglaltatnak.

Említett szokvány-füzet a budapesti és pécsi élelmezési raktárakban 8 krajczárért mindenkinek rendelkezésére áll.

Budapest, 1892 augusztus 4-én.

A 4. hadtest cs. és kir. felügyelősége.

4843

Csak 3 frt

a legsebb és legcélszerűbb

ünnepi ajándék

(Emlék az elhunytakról.)

Arcképek életnagyságban.

Bármely beküldött fénykép után. Előleg 1 frt. Szállítási idő 10 nap. A hűtőhővel kezelt képek visszatérnek. A fénykép dírtól mentes marad. Alkalmi ajándékul színt megrendelések előbb küldendő k be.

BODASCHER SIEGFRIED

juttatandó díjazott műterme,

Bécs, II. Grosse-Platzgasse 6.

Alapítva 1879-ben. 4763

REGEDEI

TISZTA ALKALIKUS SAVANYU-VIZ

legjobb asztali és üdítő ital

kipróbált gyógyszer köhögés, torokbetegségek, gyomor- és hólyagbántalmak.

Főraktár: Budapesten, Lipót-körút 21/a.

Legjobb és Leghíresebb
Pipere Hőlgypor

La VELOUTINE
Különleges Rizsor
BISMUTTAL VEGYITVE
CH. FAY, ILLATSZERÉSZ,
PARIS — 9, rue de la Paix, 9 — PARIS.

Értesítés.

A zombori csapat-kórház beteget és vezényeltjei számára szükségrendő vendéglőszerű étkezés biztosítása céljából, a fentnevezett kórház hivatalos helyiségében 1892. évi szeptember hó 16-án délelőtti 10 órakor, az ebbeli bizottmányi tárgyalás fog megtartatni.

Ezen tárgyalásnál csakis írásbeli ajánlatok fogadtatnak el. — Minden további feltételek az 1892. évi augusztus hó 15-én kelt zombori hirdetményben, továbbá a fennehivatolt csapat-kórház-nál és a hadtest hadbiztosságánál betekintésre szolgáló feltételi füzetben foglaltatnak.

4845

A cs. és kir. 4. hadtest hadbiztossága.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.
Javítások pontosan eszközöltenek.

Harmonikáról, mech. hangszerekről, szonó-
ráról külön-külön képes árjegyzék kérésre.

Legújabb! Legújabb!
MINIATUR ARISTON

változtatható játéklapokkal és
korlátlan műsorral. 4700

Ezen új találmány hangszere minden előzetes
tanulmány és zeneismeret nélkül csak magának
szertelése szerinti zenedarabot lehet játszani.

Ára 8 frt 50 kr., a kőtalapok drágja 25 kr.

Megrendeléseket az árak előlege beküldése mel-
letti vagy utóvétellel eszközöl.

STERNBERG ÁRMÁN ÉS TESTVÉRE
hangszer-ipartelepe

Budapest, VII., Kerepesi út 36. sz.

34. SZÁM. 1892.

BUDAPEST, AUGUSZTUS 21.

XXXIX. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és egész évre 12 frt
POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt fél évre — 6.

Csepén a VASÁRNAPI UJSÁG egész évre 8 frt
fél évre — 4.

Csepén a POLITIKAI UJDONSÁGOK egész évre 5.—
fél évre — 2.50

Külföldi előfizetésekre a postailag
meghatározott viteldíj is csatolandó.

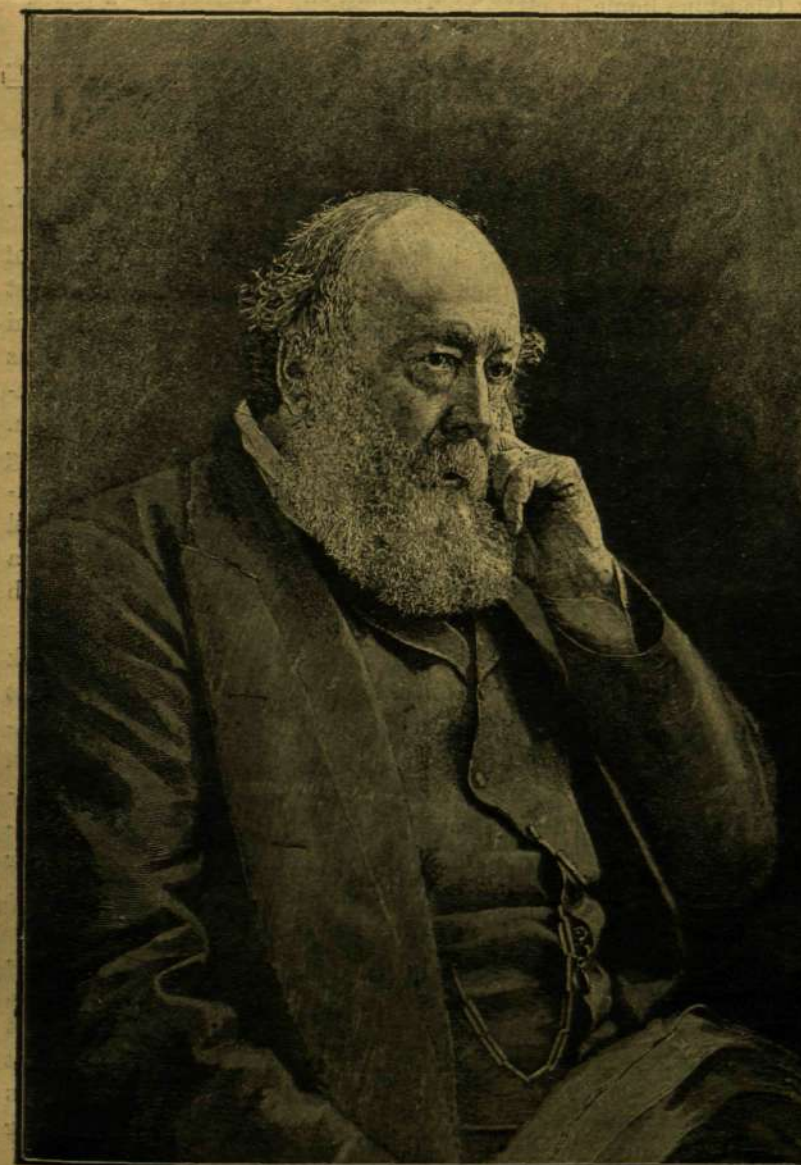
GLADSTONE ÉS SALISBURY.

ENAPOKBAN nevezetes válság folyt le Angliában, mely hosszú időre kiható forduló pontot jelez a sziget-birodalom történetében. Az óriási és hosszan tartó küzdelem, melyet az írek az angolok ellen a megengedett és meg nem engedett fegyverek minden nemével folytattak, mely minden művelt emberben rokonszenvet ébresztett a leigázott ir nemzet iránt, ez a harc talán végéhez közeledik, ha Gladstone keresztül viheti terveit.

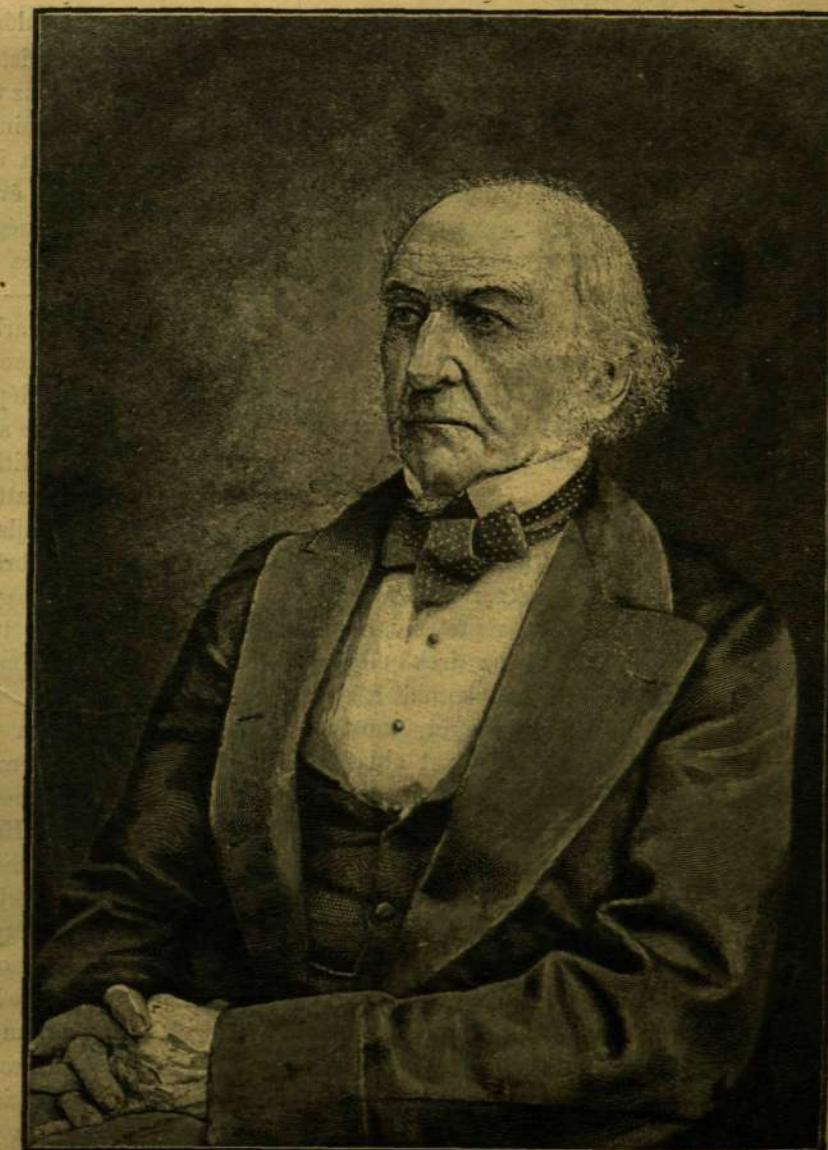
Home rule! A nemzetközi nyelvnek alig van szava, melyet többet emlegetnének, mint ezt. Jöjjünk tehát mindenek előtt a «home rule» fogalmával tisztába, mert csak úgy leszünk képesek azt az óriási, az angol parlament történetében páratlan küzdelmet megérteni, mely már oly régóta foly, s melynek az angol alsó- és felső-ház már legközelebb ismét színhelye lesz.

A home rulek egy külön politikai pártot képeznek Írországhoz, de lehet mondani, hogy az egész ir nemzet szinte kivétel nélkül home rulernek, azaz olyan embernek vallja magát, a ki Írország számára honi kormányzatot (home

rule) követel. Hóni kormányzat alatt pedig ir parlamentet és nemzeti önállóságot értenek. Ezelőtt huszonkét esztendővel az történt, hogy az angol kormány az ir állami egyházat eltörölte, a mi az írországi konzervatív protestánsoknál igen rossz vért szült. Az angol kormánynak ebből az intézkedéséből nagy mozgalom indult ki egész Írországhoz, s e mozgalom vezetőit home rule-eknek, azaz honi kormányzatot követelőeknek nevezték el. Csakhamar az összes katolikus papság is ehhez a mozgalomhoz csatlakozott, és ilyenképen nagyon különböző elemekből alakult meg a home rule párt. Az 1874-iki válasz-

SALISBURY.

GLADSTONE.

tások alkalmával az irek már meglehetősen számú home rulet választottak be az angol parlamentbe, azonban mielőtt a párt kissé megerősödött, heves villongások törtek ki a mérsékelt nácionalisták és az ultramontanok között. A pártfegyelmet még jobban meglazult, midőn az említett két pártfőredekén kívül még több más irányzat is keletkezett. Ilyen volt a radikális home rulek pártja, melynek programja az Angliától való teljes elszakadás volt. Ennek a pártnak élén állott Parnell és ehhez a párthoz tartoztak Mac Carthy, Sullivan és O'Donnell, a kik erélyükkel és kitartásukkal új életet öntöttek a pártba, az eddig külön érdekeket hajhászó pártfőredekéket egyetlen párttá tömörítették, mely aztán Parnellt ismerte el vezéréül.

Ez a férfiú pártvezérré történt megválasztása óta bámulatos agitatori tevékenységet fejtett ki; Írországbán, Angliában, Amerikában, sőt még Franciaországban is ügyének igazságát hirdette és híveket igyekezett neki szerezni, megalapította a land-ligát, és az ir nép közt oly mozgalmat támasztott, mely a nyolczvanas évek elején majd hogy polgárháborúra nem vezetett. Az angolok eleinte represszáliákkal vétek a bajon segíthet, és *Gladstone*, ki épen akkor angol miniszterelnök volt, a másik nagy angol párt, a tory-párt hozzájárulásával már-már azon a ponton volt, hogy az irek féltelenkedése ellen fegyveres erőt alkalmazzon.

Csak egy példával akarjuk illusztrálni, hogy milyen eszközökkel alkalmazott *Gladstone* a home rulek ellen. Az ir képviselők minden eszközt felhasználtak arra, hogy az utat céljuk elérésére egyengessék; így 1882-ben arra határozták el magukat, hogy obstruálni fognak és ez által letételenné teszik majd a rendszeres törvényhozási munkálkodást. Ez jó ideig így is ment; az angol alsóház ügyrendje nem nyújtott védelmet az obstrukció ellen, és az ir képviselők napokon és éjeleken át tartó beszédekkel igyekeztek az angol képviselők türelmét kimeríteni. Ekkor *Gladstone* a ház elé terjesztette a Procedure billt, azaz oly törvényjavaslatot, melylyel az ügyrend javítása által az irek obstrukciójának egyszersmindenkorra véget akart vetni. Az irek e bill tárgyalásánál megint az agyonbeszélési rendszerre folyamodtak; azonban *Gladstone*, valahányszor egy ir képviselő felszólt, az illetőnek bizonyos számú ülésekből való kirekesztését indítványozta, a mit a többség természetesen zajos helyesléssel elfogadott. Így történt, hogy csakhamar az összes ir képviselők ki voltak rekesztve az alsóház üléseiből s a tisztán angolokból álló alsóház már most vita nélkül egyhangulag elfogadta a Procedure billt.

Azonban azóta a világ Angliában nagyot fordult. Ugyanez a *Gladstone*, a kit eddig az irek legelkeseredettebb ellenségének tartottak, elvégre kénytelen volt belátni, hogy represszív rendszabályokkal nem boldogul az irek ellenében. Ez a nép, mely évszázadokon át hősiesség megadásával tűrte az angol nyűgöt, most a legvégsőre volt elkészülve. *Gladstone* ebben a meggyőződésében még inkább megerősítette az, hogy 1885-ben épen a parnelliták voltak azok, kiknek segélyével a toryk őt megbuktatták. A szesz italok adójának fölemeléséről volt szó, mely kérdésben június 25-én a parnellitákkal szövetséges toryk a *Gladstone* kormánynak bizalmatlanságot szavaztak. *Gladstone* ennek következtében lemondott és utódja lord *Salisbury* lett.

Gladstone ettől fogva egészen új útra tért. Szövetséget ajánlott fel a parnellitáknak és kilátásba helyezte nekik, hogy arra az esetre, ha ismét kormánya jut, rendezni fogja az ireknek Angliához való viszonyát. *Gladstone* alig

fél év múlva újra miniszterelnök lett és most az volt egyik legelső dolga, hogy megkísérletet az ireknek adott ígéretét beváltani. Erre az elhatározásra egyebiránt az a körülmény is bírta, hogy az irek számára fentartott 103 parlamenti hely közül 86-ra parnellitákat választottak meg. Mielőtt tehát *Gladstone* újra kormánya jutott, kijelentette, hogy 1886-diki ülésszak első sorban a home rule billet fog foglalkozni, a minek az lett a következtése, hogy a kormánynak három befolyásos tagja, lord *Hartington*, *Chamberlain* és *Torevlyan* kilépett a kabinetből.

Gladstone április 8-án előterjesztette home rule tervét. Írországnak Angliától való elszakításáról szó sem lehetett; az összes birodalmi és külügyeket, a hadsereget és a hadi tengerészetet, a háborút és a békét jövőben is az angol parlament intézte volna; azonban ir helyi ügyekben egy ir parlament lett volna a törvényhozó, az ir miniszterium pedig a végrehajtó közeg. Nyolcz nappal utóbb előterjesztette a Land purchase billt, melynek értelmében az állam az ir földbirtokosoktól a földeket megvásárolta s az ir bérlőknek lehetővé tette volna, hogy ezeket a földeket bizonyos föltételek mellett megszerezzék. Az irek és a whig-párt jó része határtalanul lelkesedett ezekért a tervekért, midőn azonban június 7-én szavazásra került a dolog, a kormánypárt egy tekintélyes része a konzervatívokkal szövetséget s ezekkel együtt elvetette a home rule billt.

E szavazás következtében *Gladstone* két hónappal több feloszlatta a parlamentet és új választásokat tűzött ki. Ezek a választások *Gladstone* vereségével végződtek; igaz ugyan, hogy *Salisbury* pártja se vergődött többségre, azonban ott voltak a szabadelvű unionisták, azaz *Gladstone*nak ama volt párthívei, a kik vele a home rule dolgában nem értettek egyet, és a kik most szívesen felajánlották *Salisbury*nak támogatásukat, csak hogy *Gladstone* home rule tervét meg ne válósíthassa.

Salisbury az unionisták támogatásával csakhamar megalakította az új kabinetet, s a miniszterium ettől fogva mind ez ideig, tehát hat éven át intézte Anglia ügyeit. Hogy lord *Salisbury* ez alatt a hat évet alát mit tett, az olvasóinknak bizonyára még élénk emlékezetükben lesz; tudvalevő, — és bennünket magyarokat főképen ez érdekelt, — hogy a hármass szövetséggel s ez által monarchiákkal is rokonszenvezett és hogy különösen, a keleten, e szövetséges hatalmaknak összes lépéseit támogatta. *Salisbury*, ki maga vezette a külügyi hivatalt, célzatos, önérzetes politikát követett és minden alkalommal megmutatta, hogy orosz részről túlkapásokat nem hajlandó eltűnir. Kormányzása alatt az óriási brit birodalomban a béke alig-alig zavartatott meg, s az annak a jele, hogy *Salisbury* a tengeren túli brit birtokokban is rokonszenvet és bizalmat tudott ébresztetni az anyaországok iránt.

Gladstone-ról nem mondhatjuk ugyanezt. Olvasóink talán még emlékezni fognak 1880-iki választási programbeszédjére, melyben hirdette azt a szava: „Hands off!” szerepelt, s melylyel azt akarta mondani, hogy Ausztria-Magyarország ne merjen a Balkán-félsziget ügyébe elegyedni. Egy másik beszédében a Habsburg-dinasztiairól oly sértő szavakat mondott, melyek világszerte kinos feltűnést keltettek. Az angol királynő nem is tette volna meg miniszterelnökké, ha Károlyi gróf londoni osztrák-magyar nagykövethoz intézett levelében bocsánatot nem kért volna meggondolatlan kifejezéseiről. Mindezekre való tekintettel nagy vigasztalásunkra szolgálhat nekünk magyaroknak,

hogy az új kabinetben nem *Gladstone* vette át a külügyi tárczát, hanem lord *Roseberry*, a ki ismételtelen kijelentette, hogy a külügyi politikában az eddigi irányt akarja megtartani, a ki tehát azon lesz, hogy Angliának a hármass szövetséghez való viszonya jövőben is baráti és benső legyen.

A home rule buktatta meg *Gladstone*et előző hat évvel; ugyanez a mozgalom juttatta most a nyolczvankét éves agastyánt újra kormánya.

NEM AZ ÉVEK...

Nem az évek hosszú sora
Hozza meg az öregséget, —
Elég egy nap, — csak egy óra,
És a szív már öreggő lett.

Nem kell ahhoz semmi vétek,
Nem kell ahhoz semmi átok:
— Egy nehéz perc gondja, bája
S elvesztjük az ifjúságot.

SZENTESSY GYULA.

KÖVETKÜLDÉS.

Megírnám levelem, de hideg betűi
Sohase fognának lángolni, hevülni;
Pedig az én szívem tele forró vágygal, —
Kit az illet, annak hogy adom én által?

Jer, jer ide felleg, bontsd ki sötét szárnyad,
Vidd el ohajtásom, a hol engem várnak;
Hol az ég leglékebb, hol csillaga legtöbb,
Hol a mennyország van, — arra legyen röptőd.

Elmegyen a felleg. S hogy az alkony megszáll,
Fehérő köntösben látja viszont a táj,
Halk csoda-zöngéssel szárnyai lebbennek,
Mintha virágbimbók hajnalba szülnének.

Tudom én, te felleg, vissza ki küld téged,
Tudom azt, ki festé fehérre sötétet,
S az a csoda-hang, oh — tudom én — a válasz,
Az én galambomtól eredt sohajtás az.

IGMÁNDI MIKLÓS.

HUSZÁR-ÉLET

A NAPOLEONI HÁBORÚK IDEJÉBEN.

Nagy idők tanuja lép a közönség elé *Marbot* tábornok emlékirataiban,* melyek épen most élénken foglalkoztatják a művelt világ irodalmi közlönyeit, hogy a francia köztársaság és az első császárság nagy katonai epopejájához becses és jórészt ismeretlen adalékokat nyújtson. *Marbot* tábornok, mint a köztársasági hadsereg egyik legvitézebb tábornokának fia, kezdve katonai pályáját, Marengótól Eylauig, Madridtól Berezinaig, Lipeséig és Waterlooig, részt vett a napoleoni háborúk majd minden jelentékenyebb epizódjában, részben Bernadotte, Augerau, Lannes és Masséna oldalán, részben mint magának I. Napoleon császárnak is egyik bizalmasa. Ott volt Lannes elesténél Bécs alatt, látta a császárt hí tábornoka felé hajolva ejteni könyeit, s ismerte magyar katonák vitézségét is számtalan harcából, melyben vértüket ontották Auszriáért. Hisz ő maga is huszár volt, s a magyar katonai harci dicsőségéről, rettenthetlen elszántaságáról nemcsak hírből hallott.

Az első huszárezred, melyben *Marbot* pályáját kezdte, a régi Bercsényi-huszárezred volt, melybe azelőtt nem is vettek be másokat, mint németeket, sőt a vezényszó is 1793-ig német maradt. A francia huszárok hagyományos típusa meglehetősen emlékeztetett a magyar

mintára, legalább erre vall az a kép, melyet *Marbot* első oktatójáról, *Pertelay*-ról nyújt. „Csakója félrecsapva, kardja csörömpölve huzódik utána, arca mámoros és roppant sebhely által kétféle osztva, felláb hosszú bajszok, melyek viaszszal kikenve a fülekél végződtek, két nagy hajtekeres, mely a csákó alól melléig esett alá”, íme a Napoleon-kori francia huszár, szakasztott mása a Mária-Terézia-korabelinek.

De nemcsak a külseje, a virtusa is tökéletesen a magyar huszáré, s mulatságos hallani, miként vezeti be a napoleoni harcok későbbi tábornokát öreg mentora a katonaság s főképp a huszárezred minden csinja-binjába. „Habár a forradalom — írja *Marbot*, — a csapatok tartásában sok fesztelenséget honosított meg, de az első huszárezred mindig akként őrizte meg a maga eredetiségét, a milyen Bercsényi-ezred korában volt... Minden lovasnak hasonlítani kellett egymáshoz, s mivel a huszárezred akkor nem csupán czopfot, de hosszú tincseket is viseltek, s bajszuk fel volt kunkorítva, tehát megkövetelték, hogy mindenkinek, a ki a csapathoz tartozik, bajsza, czopfja és tincsei legyenek. Mivel pedig nekem mindebből semmi sem volt, mentorom a század fődrászához vezetett, hol hamis czopfot és tincseket vásároltam, melyeket már elég hosszú, mert besoroztatásom óta meg-növesztett hajamhoz erősítettek.... Nem így azonban a bajszszal; ebből nem rendelkeztem többel, mint egy fiatal lány, s mivel egy bajszszal arcz eléktelenítette volna a glédát, *Pertelay*, a Bercsényiek szokása szerint, vett egy suvicsos skatulyát, s hüvelykujjával két rop-pant felálló bajszot mázolt orrom alá, melyek csaknem a szemeimig értek. Minthogy pedig ez időben a csákoknak nem volt ellenzőjük, megtörtént a szemlék alatt, hogy vedette-nak küldetve ki, a mikor teljes mozdulatlanul állt, melyek ellenem, az olaszországi nap arcomra tűzve égető sugarait, felolvasztotta a suvicsos nedves részeit, melyből bajszom volt pingálva, s midőn a suvicsos újra megszáradt, kellemetlenül huzta össze bőrömet. De azért nem is hunyorítottam szemem. Huszár voltam! E szó egész varázserőt gyakorolt reám.”

Az újoncz-oktatás különben nem sokáig tartott. A „mentor” — egy sokat próbált vén altiszt — karján fogta védenézet s elvezette a kaszárnnyába. „Azután megtanított nyergelni egy csinos kis lovat, melyet atyám vett szá-momra, megmutatta, hová rakjam köpönyege-met s fegyvereimet, s midőn mindent elmagyarázott, azt gondolta, ideje lesz ebédelni menni, azt ohajtva, hogy »mentorommal« étkezsem, e célra jól ellátott pénzzel.

„*Pertelay* egy kis kocsmába vezetett, melynek ivója tele volt huszárokkal, gránátosokkal és minden fegyvernembeli katonákkal. Előjön-nek s egy roppant üveg erős piros bort tesznek élénk, melyből *Pertelay* nekem is tölt. Kocczintunk. Emberem kiüríti poharát, én az enyémet leteszem, a nélkül, hogy ajkamhoz vittem volna, mert soha sem ittam tiszta bort s e folyadék szagától undorodtam. Bevallottam ezt mentoromnak is, ki erre stentori hangon kiáltott fel: »Pincéz, hozz egy limonádét ennek a gyermeknek, a ki sohasem iszik bort.« Roppant habota támadt az egész teremben. Nagyon szégyeltem magam, de nem tudtam rászánni magamat, hogy a bort megköstöljam, vizet pedig nem mertem kérni. A kaszárnny-élet más kellemetlenségeivel is hamar nyílt alkalmam *Marbot*-nak megismerkedni. De semmit sem talált oly elviselhetlennek, mint azt, hogy kénytelen volt még egy más huszárral aludni, már pedig az időben szabály volt, hogy két katonára egyetlen ágy jusson; csak az altisztek lakhattak külön.

„Első éjjel, — folytatja *Marbot* visszaemlékezéseit, — melyet a kaszárnnyában töltöttem, épen lefeküdtem, mikor egyszer csak egy természetes huszár közeledik ágyamhoz, ki egy órával érkezett a többiek után, s látván, hogy már van az ágyban valaki, leakasztja a lámpát s orrom alá tartja, hogy közelebből megvizsgáljon, azután levethet. Bár láttam, mit tesz, távolról sem gondoltam, hogy szándéka mellém feküdni, de hamar kiábrándultam, mikor rám rivallt: »Odább, bundás.« Azzal belevetette magát az ágyba, úgy elfeküdt, hogy egész háromnegyedét elfoglalta s elkezdett kegyetlenül horkolni. Lehetetlen volt lezárnom szememet, főképp valami iszonytató bűz miatt, melyet egy nagy csomag árasztott, melyet társam vánkosa alá tett, hogy feje magasabban legyen. Fogalmam sem volt róla, mi lehetett. Hogy megtudjam, csendesen odanyúlok kezemmel, hát egy bőrkötény, teledestele szurokkal, a melyet a csizmadia használtnak fonáljokhoz. Kedves ágytársam egyike volt a regement csizmadiainak! Olyan undor fogott el, hogy fölkeltem, fölöltöztem, s az istállóba mentem, hol egy köteg szalmára feküdtem.»

Érdekesen van leírva egy katonai titkos bajtárság szervezete, melynek tagjai az ezred leg-snájdigabb legényeiből összeállva, magukat »loustic« (*lustig*?)-oknak nevezték s egymásnak mindenben támogatást fogadtak. Ezek dolmányok jobboldali első gombjain egy késvakarással ismertették meg magukat. A tiszték tudomással bírtak a »clique« létezéséről, de szemet hunytak rá, mivel tagjai elsőők voltak mindig a tűzben, s legnagyobb csinyjeik is csak egy-egy bárány vagy baromfi ügyes rekvirálá-sára szorítottak.

„Olyan együgyű voltam, hogy nagyon ohajtottam volna a hetvenkedők társaságának tagja lenni, de hiába látogattam a vívótermet, hiába forgattam a kardot, pisztolyt, hiába öklelődtem mindenkiel, a ki utamba állt, hiába csörgettem kardomat és csaptam túldolra csákomat, a »clique« tagjai gyermeknek nézve engem, nem akartak befogadni maguk közé. Csak egy véletlen körülménynek köszönhetem, hogy közéjük juthattam.»

Az olaszországi hadsereg akkor Liguriát tartotta megszállva, több mint 60 mérföld kiterjedésű vonalon, jobbról a spezziai öböltől, fel egész a francia határig, Nizzaig. Szemben állt Piemontban az osztrák hadsereg. Az első huszárezred Savonában állomásozott, a Madonna-síkon; a tábori élet egész kellemes lett volna, ha több élelmiszer állott volna rendelkezésre, annak hiányában a katonák a borhoz láttak, melyet a vidék bőven termelt, s mely kárpótolta őket nélkülözéseikért.

„Egy gyönyörű nap, — folytatja *Marbot*, — én és *Pertelay* mester a tengerparton sétáltunk, a mikor megpillant egy csapszékét, gyönyörű narancs- és citromberek közepette, melyben asztalok voltak elhelyezve, körülülve mindenféle katonasággal, s belépésre szólít fel. Habár nem győzhettem le a bor iránti ellenszenvemet, mégis követtem szíveségből.

„Meg kell jegyezni, hogy az időben a lovasok öve nem volt látható kardkötővel, úgy, hogy gyalog járva, a kard hüvelyét balkézben kellett tartani, földön vonszolva utána a végét. Ez sok lármával járt, s bizonyos hetyke föllépést kölcsönzött. Egyéb sem kellett, hogy én is elcsúsztam ezt a modort. De alig lépek be az említett közteretbe, kardhüvelyem vége egy jól megtermett lovastűzér lábába ütközik, ki egy széken terült el, lábait elölrönyújtva. A lovas tűzész, melyet akkor repülő tűzésznek neveztek, a forradalmi háborúk kezdetén alakult, a gráná-

tos-századokból került önkéntesekből, a hol akkor megragadták az alkalmat, hogy megsza-badjuljanak a nyughatatlanabb elemektől.

„A repülő tűzterek híresek voltak bátorságuk-ról, de kötekedő természetükről is. Az, a kinek lábát kardhüvelyem érintette, stentori hangon és durva módon rám kiáltott: »Huszár! Nagyon húzod a kardodat magad után!« Szó nélkül akartam tovább haladni, a mikor *Pertelay* mester, könyökével meglökve, halkan fülembe súgta: »Mondd neki: Gyere és emeld fel!« Én utána mondtam: »Gyere és emeld fel!« Az hamar megeshetik», volt a válasz. *Pertelay* újból fülembe súgott: »Szeretném látni!«. E szavakra a tűzér, vagy inkább Goliáth, mert majdnem hat láb magas volt, fenyegetőleg emelkedék fel helyéből... de »mentorom« közibénk rohan. A kertben jelen volt tűzerek azonnal pajtásuk védelmére kelnek, de egész csoport huszár sorakozik körülünk. Cizvakodás, lármázás következik, mindenki egyszerre beszél, már azt hittem, hogy bírokra kerül a dolog; de mivel a huszárok legalább kétannyan voltak, ők voltak a higgadtabbak. A tűzerek belátták, hogy ha abba nem hagyják, ők huzzák a rövidebbet, s utoljára is megértették az óriással, hogy ha kardom surolta lábát, ezzel őt nem bántottam, s a dolognak ezzel vége köztünk. De mivel a csetepatéban egy husz év körüli tűzértrombitás sértő szavakkal illetett, s felhevülésben úgy meglöktek, hogy fejfel gurult egy sáros árokba, megállapodtunk abban, hogy egymás közt a dolog karddal intézzük el.»

A párbajból azonban semmi sem lett; a katonai főlebbvalóság nesztét vette a dolognak s megakadályozta az akkor szigorúan tiltott párbajozást, s *Marbot* áristommal fizette meg rakoncátlanokodását, de azt legalább elérte, hogy ez eset miatt a »loustic«-ok kompániája tagjává avatta.

Nem sokára komolyabb fegyvertényekkel nyílt alkalmam *Marbot*nak bátorságát és ügyességét bizonyítani. Séras tábornok egy huszárszakaszt küldött ki az ellenség földterítésére Santo-Giacomóból, ellátva a szakasz altiszjtét írott utasítással és részletes terepajzzal. Csekély távol-ságra a tábortól, egy fogadóban, a szakasz már értesül arról, hogy az osztrákok alig egy órá-jársnyi távolságban tartózkodnak, s egy ezred Barkó-huszárt küldöttek előre az ellenség ki-kémlésére. A csapat altiszte, *Marbot* szerenc-séjére, nem termett a kényes feladatra, beteg-séget színlelve visszavonul, s a vezényletet, mint egyetlen irástudó, *Marbot* veszi át. Egy útközben elfogott parasztot szerencsésen kivallat s agyonlövés fenyegetése alatt kitudja tőle, hogy a legközelebbi faluban mintegy száz Barkó-huszár rejtőzik, a kik abban a pillanatban, mikor ő a falut elhagyta, ép itatni készültek vezetni lovaikat egy kis tóra. *Marbot* azonnal kész volt tervével, s az elfogott paraszt vezetése alatt megkerülve a falut, mindenütt a sövények fedezete alatt, rajta tör a mit sem sejtő magyar huszárokon, kik dalolva vezetik lovaikat a kan-társzáron, s még azzal az elővigyázattal sem éltek, hogy legalább ne egyszerre nyergeljék le és itassák lovaikat, hogy fele mindig a parton maradjon. Lehet képzelné meglepetéseiket, — írja *Marbot*. — Először is tüzet adtattam rájuk, mely néhányat megölt, sokat megsebesített, s számos lovat is leterített. A zavar általános lett. Mindazáltal a kapitány, maga köré gyűjtve a parthoz legközelebb levőket, ki akar eviczkélni a vízből s tüzet vezénnyel, mely két emberünket megsebesíti. Azután az ellenség ránk rohan, de *Pertelay* egy kardvágással leterítve kapitányukat, a Barkó-huszárokat visszaszorítjuk. Többen menekülni akarnak lövéseink elől s a túlpartra

* Memoires du général baron du Marbot I—III. Paris 1891.

igyekeznek, mások alámerülnek s a vízbe fullanak. Azok a lovasok ellenben, kik a tó tulsó partját elérik, lovaikkal nem bírván felkapaszkodni a martra, veszni hagyják azokat, s a part fáiba kapaszkodva, rendetlen futásnak erednek... Még mintegy harmincz ember maradt a tóban, s ezek látva, hogy nincs menekvő útjuk másfelé, mint a hol mi állunk, hozzánk kiáltottak, hogy megadják magukat. Ezt el is fogadtam, s a mint a parthoz közelebb értek, eldobtam velök fegyvereiket. Nagy részök, valamint lovaik is, meg voltak sebesülve. Mint-hogy azonban győzel-münkben zsákmányt akartam magunkkal vinni, kiválasztottam tizenkét huszárt s ugyanannyi jókarban levő lovat, ezeket szakaszom közepére állítottam, azután ott hagyva a többi Barkó-huszárokat, galoppban távoztam.

E szerencsés kaland megnyitotta a franczia tábornok számára az előmenetel útját, mely fényes hadi pályáján a legmagasabb katonai

közt kezdődött Ausztriára és a szövetséges Oroszországra nézve. A Napoleon által megvert Maek tábornok Ulmba vette be magát, míg a megmenekült sereg egyik része Ferdinánd főherceg alatt Csehországot szerencsésen elérte,

visszatetszést keltett. Gyávaságnak bélyegezték eljárását s már-már azon a ponton állottak, hogy nyílt zendülésben törjenek ki. Többek közt Rohan herceg, Ausztria szolgálatában álló franczia származású tábornok, nyíltan ellenszegült a kapitulációnak, s hadosztályával, melyhez néhány idegen ezred is csatlakozott, neki vágott a tirol-hegyeken át Velen-czének.

Ha egy sereg megadja magát, rendszor-kás, hogy a győző fél minden hadosztályhoz egy vezérkari tisztet küld, ki a sereget a fegyverletétel kijelölt helyérevezesse. Az osztrák lovasság fegyverletételéhez Augereau Marbot-t küldte ki; a dandárnak, mely három ezredből állt, parancsnoka a Blankenstein-huszárok ezredese volt — «egy vitéz vén magyar, — mondja Marbot, — kinek sajnálom, hogy nevét nem tartottam eszemben, mert sokra becsülöm, habár igen kellemtelen felsülésben részesített.»

Megérkeztek az ezredes feljárnálotta

A RÖLNI DÓM RÉGI (XV. SZÁZADI) OLTÁRKÉPE ZSIGMOND KIRÁLY TÉRDELŐ ALAKJÁVAL.

XIV. SZÁZADI MAGYAR TÁRGYÚ FALFESTMÉNY A RUNKELSTEINI VÁRBAN.

rangig emelte. De a Barkó-huszárokat is megboszlatta öt évvel később a Blankenstein-ezred, még pedig oly körülmények közt, melyek Marbot csodálatát és elismerését a magyar huszár vitézségével szemben a legnagyobb mértékben kivívták.

Az 1805-iki hadjárat szerencsétlen kilátások

a másik pedig, melynek parancsnoka Jellasiach volt, Vorarlbergben fészkelte meg magát s Augereau által szorítva, nem sokára szintén megadta magát. Jellasiach elhatározása mindenkit meglepett, mert módjában állott volna az Ausztriához mindig hű Tirolba vonulnia vissza, s hogy ezt nem tette, serege tisztikarának nagy

Marbotnak éji szállásul barakkját, s abban állapodtak meg, hogy kora hajnalban indulnak ki. hogy a fegyverletétel helyére — Bregenz és Lindau közt — induljanak. «Alig volt három mérföldnyi út előttünk; nagyon elesodálkoztam hát, hogy éjféltájban már a tiszteket nyergelni hallottam. Kirohanok a barakkból, s látom, hogy szaka-

szokká alakulnak s indulni készülnek.» A kerdőzködésre azt felelte a Blankenstein-ezred parancsnoka, hogy minden Jellasiach tábornagy parancsából történik, ki Augereauval egyetértőleg akkép rendelkezett, hogy az osztrák csapatok kerülő úton érjenek Bregenzbe, nehogy a franczia táborral surlódásba jöjjenek, ezért kell korábban útra indulniok.

Mindez annyira megnyugtatta Marbot-t, — mondja, — hogy teljességgel nem tett ellenvetést, sőt midőn útközben egy franczia őrző-ratra akadtak, annak «Qui vive?» kiáltására maga adta meg a magyar huszárezredes felszólítására a jelszót s értekezett a franczia lovassáppal, hogy biztosítsa a szabad elvonulást. Csak azt találta különösnek, hogy a kerülő-út nagyon hosszú kezd lenni már, s hogy hajnalban az őreg huszárezredes arra is szakitott még időt, hogy lovaikat megak-rakoltassa. «Legalább jó állapotban akarja őket — mondá — a francziák kezére adni.»

«A dandár tehát — írja Marbot — megállt, kifejlődött, a lovakat kikötötték s a Blankenstein ezredes, ki egyedül maradt lován ülve, ekkor körbe gyűjté maga köré a három ezred tisztjeit és lovasait s lelkesült hangon, mely az őreg harcztot igazán fenségessé tette, kijelentette nekik, hogy Rohan herceg hadosztálya, többre becsülve a dicső séget a gyalázatos békénél, vonakodott aláírni azt a szegényteljes kapitulációt, mely által Jellasiach a francziáknak kiszolgáltatni igérté az osztrák sereg zászlóit és fegyvereit. A Rohan-hadosztály Tirolba vonta magát, ő is oda vezetné lovasdandárát, ha nem tartana attól, hogy a zord hegyek közt nem lesz mivel táplálkozzék ennyi ló. De mivel itt a sík föld, s a sikerült csel-lel hat mérfölddel előtértek meg a francziákat, tehát indítványozza mindazoknak, kiknek helyén van a szívök, hogy kövessék őt Németországon át Morva-országba, hol egyesülni fognak ő felsége, Ferencz császár seregeivel.»

A Blankenstein-huszárok hurrah-val feleltek vitéz ezredesük e szavaira, de a Rosenberg-dragonyosok s a Károly főherceg dzsidásai hallgattak. Marbot inkább csak az ezredes hanghordozásáról s a helyzetről találta ki, hogy miről van szó, a német nyelvet csak kevésbé bírván.

«Megvallom, igen rösteltem, hogy, habár tudtomon kívül eszközöl szolgáltam ez átkozott magyarnak. Azonban leírhatatlan zavar keletkezett az engem körül fogó roppant körben s alkal-mam volt meggyőződni arról is, mily baj származhatik eme különböző népek heterogén vegyü-lékéből, mely az osztrák monarchiát s így a hadsereget is alkotja. Minden huszár magyar; a Blankensteinok tehát helyeselték azt, a mit honfitársunk mondott; de a dragonyosok néme-tek voltak, s a dzsidások lengyelek, ennél fogva a magyarnak nem volt erkölcsi befolyása e két ezredre, mely e pillanatban csak saját tisztjeire hallgatott; ezek pedig kijelentették, hogy mago-akat kötelezve érzik a Jellasiach által aláírt kapi-tuláció által, s nem akarják szökésökkel nehe-zíteni a tábornagy sorsát, valamint azon baj-társaikét, kik már a francziák kezei közt voltak.»

Végre az ezredes véget vetett a kínos jelenet-nek; megsuhogtatva kardját egyik kezével, a másikkal pedig ily szavak közt ragadva meg az ezred zászlóját: «Rajta, dragonyosok! adjátok át

a francziáknak megalázott zászlóitokat s a fegy-vereiket, melyeket a császár adott azok védel-mére. A mi minket illet, derék huszárok, mi felséges uralkodónkhoz csatlakozunk, a kinek dicsőséggel fogjuk megmutatni moesoktalan zászlónkat s rettenthetlen karjainkat!» Ezeket mondva a vén magyar katona, sarkantyúba kapta lovát s mint a szélvész vágatott tova ezredével s nem sokára a messzeségben tűnt el.

«Mindkét okoskodásban, a mit hallottam, volt valami igaz, — fejezi be Marbot, — de nekem a huszárezredes mégis igazabbnak tetszett, mert hazája érdekeivel jobban összhangzott. Bensőleg helyesletem tehát magartartását, de volt eszem, hogy ne tanácsoljam a dragonyo-soknak és dzsidásoknak is ennek követését; ez

ZSIGMOND MAGYAR KIRÁLYNAK DÜRER ÁLTAL FESTETT ARCZKÉPE.

annyi lett volna, mint kötelességemet meg-szegni. Szigorú semlegességet őriztem meg te-hát a vitában, de mielőtt a huszárok távoztak, a többi két ezredet felszólítottam, hogy köve-senek, s útnak indultunk Lindau felé.»

MAGYAR TÁRGYÚ RÉGI KÉPEK A XIV. ÉS XV. SZÁZADBÓL.

Ismeretes dolog, hogy mily szegények vagyunk magyar tárgyú régi képekben és szobornüvek-ben. Így például a pogány korból egyetlen egy kép sem maradt ránk, mely honfoglaló őseinket ábrázolja. Ily kép, bármilyen tökéletlen volna is, mennyire érdekelne bennünket s mily hasz-nát vehetne annak a rajzoló művész! Ime Munkácsy Mihály a honfoglalás nagy képét festve, egykorú rajz hiányában azon adatokkal kény-telen beérni, melyeket számára az akadémia

történeti és régészeti bizottsága állított össze. Ez adatok elég részletesek ugyan, de a művész képzeletének mégis csak kevés támpontot nyujt-hattak. Egyetlen kép, egy darva, egyetlen rajz, fölért volna száz ily adattal!

Árpád-házi királyaink közül is egyetlen egynek sem ismerjük arczképét. Fogalmunk sincs róla, hogy milyen volt Szent István, ki a szilaj ma-gyart a kereszténység szelid tanaival megösmer-tet; nem tudjuk elképzelni, minő lehetett Szent László, a cserhalmi hős, minő a böles Kálmán és IV. Béla, az ország második alapítója. Régi királyaink pecsétjein rajta van ugyan a király alakja, de az idő rég ellopottát s az arcz voná-saiból mi sem látszik többé.

Hogy oly kevés emlék maradt fenn történel-münk legrégibb szakából, nemcsak a tatárok, törökök dúlásainak s a nemzet fiaí gondatlan-ságának, az utódok kegyelenségeinek, hanem legfőképp annak tulajdonítandó, hogy a képzőművészetakkoriban nálunk épügy, mint Európazerte ügyszólván még csak gyermekkorát élte. A XIV. században kezd fejlődni, különösen Olasz- és Né-metországban. A szoros érintkezés nem-zetünk s az említett országok között megmagyarázza, hogy e korból mi is mutathatunk fel oly emlékeket, melyek nemzeti multunk nagy alakjait állítják elénk.

A XIV. század elején készült közép-kori festészetünk legkiválóbb alkotása: a szépesváraljai templom híres freskója, melyen Róbert Károly királyunk alakja van megörökítve. E században készült a Képes Krónika, a régi nemzeti hagyó-mányok e gyűjteménye, miniature-ké-peivel, melyek a régi magyar viseletet és fegyverzetet tüntetik föl. A Képes Krónika Nagy Lajos királyunk alakját is megörzö számunkra. Ifjúi erőben és szépségben, trónusán ülve ábrázolja őt, fején koronával, egyik kezében királyi pálczával, a másikban az ország almá-jával, pánczélos és diszruhás főuraktól környezve.

A XIV., illetőleg a XV. századból va-lók azok a képek is, melyeket ezennel bemutatunk. Szegénységünket régi történeti tárgyú képekben tekintve, bizo-nyára érdekelni fogják olvasóinkat, an-nál is inkább, mert kevésbé ismere-tesek s mint magyar történeti tárgyuak épen nem.

Az első kép másolata egy freskókép-nek, mely a runkelsteini vár egyik ter-mének, az u. n. Neidhard-teremnek falát díszíti. Runkelstein vára Tirolban, egy hatalmas sziklán emelkedik, a Sarn völgy nyílásánál, Bozentől alig három-negyed óra járásnyira. A vár a XIII. század közepe táján épült. A XIV. szá-zad vége felé, 1385-ben, a tudomány- és művészet-kedvelő gazdag Vintler urak birtokába került, a kik meg nagyobbították és freskókkal díszítették, melyeknek tárgyát a Tristan- és a Grál-monda, továbbá a középkori társas-élet jelenetei, mint a vadászat, halászat, táncz, labdajáték, stb. képezik. A XV. században a büszke várurak a csá-szárral viszályba keveredvén, a várat el-hagyni voltak kénytelenek, mely azután több ízben cserélt gazdát, mig nem 1880-ban Szalva-tor János főherceg megvette és királyunk ő fel-ségének ajándékozá. A király 1884—88. Schmidt tervei szerint helyreállíttatá s romjaiból új életre támasztá. Azóta sűrűn látogatják a turisták, hogy gyönyörködjenek régi falfestményeiben s élvezzék a remek kilátást, mely a vár magas őrtornyából az alatt zúgó Talfer-patakra, a kies fekvésű Griess-füldőre s a Sarn völgyére nyílik.

S most vizsgáljuk képünket közelebbről. Egy labdázó fejedelmi társaságot látunk ma-gunk előtt. A kép felső szélén széles szalag-disz-vonul végig, körbe rajzolt czimerpajzsokkal, melyeket izléses díszítmények kötnek össze egy-mással. E czimerpek közül a baloldali a festék-réteg lemálása következtében immár nem lát-ható; a középső sárga mezőben három orosz-lánt ábrázol; a jobb oldali pedig kétfelé hasított pajzsot képez, egyik felében négy vörös és négy fehér pólyával, másik felében kék mezőben sárga

földre ment volna is, ott is legfeljebb fűveszi tanárságig viszi valamely gyarmati egyetemen. Így pedig kérész maradt, kinek gondolatai nem terjeszkedtek növényein túl.

Amde az ember otthon is sokra viheti. Verának egy nagynénjét Őrsébetnek hívták. Ez férjének vagyonából egy három emeletes ház és egy fényes fogatig vitte; ebédek, estélyeket adott, egy szóval oly állást foglalt el az életben, melyre csak kevesen vergődnek.

Őrsébet nagynéne csak annyit tudott elhalt nővérenek családjáról, hogy ennek férje kérész egy temetőben, hol gyermekével él együtt.

Gazdag emberek ismét csak jó módú emberekkel szoktak megismerkedni, s így csakugyan nem lehetett rossz néven venni, hogy a fényes fogaton járó úri hölgy egy temetőbeli kérész családjához nem jár látogatóba. Így történt aztán, hogy Őrsébet nagynéne tizennégy évig nem lépte át a temetőben álló csinos villa küszöbét. Egy szép tavaszi napon, midőn a fehér és lilaszín orgonafa virág javában diszlett s a kő által meg nem ölt néhány madár a sarkert bokraiban vigan csiprített, hat lovas diszfogaton, virágokkal s tollakkal feldíszített koporsót hoztak. Valami pénzkirály lehetett, kinek milliói nem voltak képesek a szegény emberek halálát visszariasztani. Vera szobája ablakából nézte a díszes menet bevonulását. A rendkívül sokáig tartott szertartások befejezése után a gyászoló rokonság a pompás hintókba sietett, melyeknek ajtajait ölyvi magas, kifogástalan fekete berruhába öltözött inasok tárták föl s csukták be utánuk. Csúpn egy hintó maradt hátra, melynek tulajdonosa, egy meglehetősen közönséges kinézetű úri ember, s egy annál érdekesebb külsejű hölgy észrevehetőleg azt várták, hogy mindenki eltávozzon.

— John, — szól az úri hölgy, midőn a kérészlakhoz értek, — meg kell őt látogatnom, már csak a szegény Amália kedvéért is. Azt mondhatod, hogy egy jó barátom sírját akarom felkeresni. Menj haza a kocsin, én majd valahogyan haza vergődöm.

Erre Őrsébet nagynéne, mert ő volt a hölgy, kinyitotta a kerítés ajtaját.

— Istenem! — kiáltá, midőn Verát meglátta, — tán csak nem te vagy Vera? Hogyan megnőttél. Csinos, szép leány lett belőled. Csókolj meg kedvesem. Én Őrsébet nagynénéd vagyok; temetésre kellett idejönnöm. Nos, lakástok elég csinos, az ember nem is hisné; ily helyen, hol legfeljebb koporsó-fódeleket lehetne várni karszékek helyett.

Sokáig beszélgettek, s mikor végre az úri hölgy távozni készült, unahagát szívélyesen megölelte.

— Kedvesem, — mondá mosolygó szemekkel, — hiszen ez borzasztó dolog, hogy egy oly csinos és életrevaló leány napjait a sírkövek és síremlékek közt töltse, senkit se lásson, senkivel szót ne válthasson. Itt az embernek meg kellene örülnie. Hozzánk fogsz jönni. John és én szívesen látunk. Ide hallgass, kedvesem; midőn atyád kakukkfűnek, vagy mit tudom minek akart elkeresztelni, én ellene voltam s így Vera lett belőle. Szombaton délután elvárak. Jókori jőjj, majd egyetmást készítek számodra, habár a fehér ruha mindig szép. Este a színházba megyünk, hol kedvencezem, Czalet Nina játszik; vasárnap, ha szép az idő, mindig kikocsizunk. Ebédre váratlan vendégek is szoktak jönni, a

nap többi részét nevetéssel és mulatással töltjük. Jaj! hiszen temetőben nem is nevethet az ember. Így tehát eljössz? E helyről, tudod, ne igen beszéljess. Majd egy-két év múlva, midőn a fiatal emberek már hozzád szoktak lassanként, erről is szólhatsz. Jó, hogy eljöttem. Okvetlen elvárak.

IV.

A színház tömve volt; mindenütt fényesen öltözött, vigan csevegő hölgyek és urak, nagy-szerű kivilágítás, pompás zenekar, kábitó illatokkal telt levegő. Vera nagynéne mellett egy elsőrangú páholyban ülve, alig győzte a nagy-szerű látvány által okozott benső felindulását legyőzni. Az előadás — az első, melyet életében látott — teljesen kihozta sodrából. Minden szó, melyet a színpadon kiejtek, Verának újabb

A „SANTA MARIA” HAJÓ, KOLUMBUS UTIHAJÓJÁNAK UTÁNZATA, HUELVA FELÉ HAJÓZVA.

gyönyört szerzett. Figyelmét azonban a társulat első rangú csillaga: Czalet Nina vona magára, kiben a megtestesült szépség, báj és kellem mintaképet látta. Midőn a függöny legördült és Vera nagynénjével a dívatos fogaton haza rogtott, már késő volt és alig néhány órai pihenés után ismét a kegyetlen valóságra kellett ébrednie.

Hétfőn hazament, épen midőn a nap második felében szokásos temetések menete odaért. Este nem folytatta szokásos sétáit a sírok között. Eszébe jutott, hogy az ott eltemetett emberek némelyike szintén oly körökben foroghatott, mint ő, s ép úgy élvezhette a színház s a zene kellemetességeit, és most!

Szombaton nagyon furcsa dolgot tett. Először is fehér rózskákból egy szép csokrot kötött, abba pedig egy kis levélkét tűzött, melyben a következő sorok állottak: „Verától. Én önt szeretem. Ha megengedi, hogy szeressem, viselje csokromot.”

A csokrot finom selyempapírosba göngyölve, hat órákor Londonba indult. Atyja barátaiával volt s tíz óra előtt nem szokott haza jönni, míg ő maga rendesen kilencz órákor fekiadt le. Így tehát távolléte fel nem tűnhet. Nyolcz óra lehetett, midőn a színházhoz ért. Az embertömegben áthatolva, mely ott tolongott, Vera egy jegyszédőtől azt kérde: hogyan küldhetné virágjait Czalet kisasszonynak. „Legegyszerűbben úgy, ha öltözőjében felkeresi vagy pedig a csokrot oda küldi”, volt a felelet. A csokor kézhez jutott, Vera pedig, ki pénztárcájában mindössze csak két shillinget talált, a szerény összegért alig kapott helyet.

Midőn Czalet kisasszony a színpadra lépett, a csokor nem volt keblére feltűzve. Ez Verát nagyon elszomorította. De tán a virág nem is illik a darabhoz, vagy pedig Czalet kisasszony külön jel által arról fogja értesíteni, hogy szerelmi vallomását elfogadta. De biz ez nem történt meg és az előadás vége után Vera ismét haza ment, hol a nagy művész szavait, melyek a közönséget annyira felvillanyozták, magában ismételte.

(Vége köv.)

EGYVELEG.

* A politizálás szenvedélye a japáni nőket is magával ragadta, bár az alkotmányos élet ebben az országban még nagyon rövid ideje tart. A legutóbbi képviselőválasztások alkalmával a Magano kerületben egy Szazayom Isidzsima nevű nő, csak azért, mert férje nem arra szavazott, kit ő ohajtott, gyász jelül fehér ruhába öltözött, egész nap buslakodott s este nyakát metszette.

* A st.-cloudi híres kastély romjait az állam eladta 1330 forintért egy párisi építésznek, oly feltétellel, hogy négy hónap alatt elhordatja, de a romok között esetleg talált ékszerek s más tárgyak az állam tulajdonai lesznek. A kastély már a német háború óta, tehát 22 éve rom, de történeti nevezetességénél fogva igen sokan látogatták romjait is. Mazarin bíbornok építette a palotát azon a helyen, hol Henrik királyt meggyilkolták. Később az orléans hercegek s Mária Antónia laktak itt; első Napoleont itt kiáltották ki első konzulnak, X. Károly itt írta alá azokat a rendeleteket, melyek a júliusi forradalmat okozták, III. Napoleon gyakran időzött itt s Lulu herceg számára itt a parkban állították fel miniature vasutat.

* A selyembogarak eledelel az eperlevelek helyett újabbon több növényvel tették kísérletet s különösen az igen elterjedt Leontodon taraxacum leveleivel. Ez utóbbiak azonban nem bizonyultak jóknak, mert az ilyenekkel táplált hernyók selyme sokkal rosszabb lett. Sikeres használatának mondják azonban a Maclura auriantica leveleit, sőt az ilyenekkel táplált hernyók selyme állítólag még erősebb is.

* A nő-ügyvédek száma az amerikai Egyesült Államokban már meghaladja a 200-at s ezenkívül van 21 ügyvédi cég, hol a férj és nő együtt praktizálnak.

* A férfi nyakkendő egy időben, midőn csipkézett cravatte-okat (a francia szó horvátot jelent, mivel ők viselték először a 30 éves háborúban) hordottak, igen drága volt. II. János koronázásakor egyért 360 forintot adott; III. Vilmos angol király pedig hat darabért 1600 forintot fizetett.

* A londoni rendőrök ezental apró villamos lámpát hordanak magukkal, mely hét óra hosszúságú képes világitani s nem oly súlyos, mint az eddig használt kézi lámpák.

KOLUMBUS ELSŐ AMERIKAI UTJÁNAK JUBILEUMA.

Amerika fölfedezésének négyszázados évfordulóját maguk a mai amerikaiak akarják nevezetessé tenni a chicagói világkiállítás által, mely, mint az előlejek mutatják és az amerikaiak előre hirdetik, minden eddigi nemzetközi kiállítást felül fog mulni. A nagy ünnep előtt azonban számos európai állam tart Kolumbus-jubileumokat s különösen kitűnik ezek között Spanyolország, melynek neve Kolumbussal együtt örökké első helyen áll a világtörténelmi fontosságu esemény emlékében.

A spanyol ünnepek, melyeknek programja három hónapra terjed, hivatalos és társadalmi jellegűek. Madridban, Granadában, Sevillában s más nagy városokban vagy történelmi jelentőséggel bíró helyeken lesznek tudós kongresszusok, történeti mutatók, nyilvános előadások, de e mellett löversenyek, birkaviadalok, dísz színelőadások, néppünnepek s más e felék is. A leg-sajátosabb, s talán legérdekesebb programpon már elintéztetett s ez volt Kolumbus utrakelésének hű történeti utánzata aug. 3-án, tehát épen az elindulás évfordulóján s ugyanazon helyről, honnan Kolumbus egykor utra kelt.

A híres utazó tudvalevőleg részletes s maig fennmaradt uti naplót hagyott hátra, melynek adatai alapján lehetőleg minden részleteiben híven lehetett utánmozni azt a híres utrakelést. Különös gondot fordítottak arra, hogy Kolumbus három hajóból álló kis flottájának legjelentékenyebbike, a „Santa Maria” hajó, melyen ő maga foglalt helyet, minden tekintetben hasonlítson az 1492-kihajóhoz. Ugyanazok a régi, kezdetleges árbocok, kosarak, kötelek s a ma már csak játékszernek tekinthető kicsiny ágyúk, mozsarak s más fegyverzet látható a külső alakra nézve is sajátosságosan ódon hajón, melynek képét olvasóinknak is bemutatgatjuk. Az egész árbocozat csak 240 tonna súlyú s diszitésul a régi kasztíliai királyi zászló leng rajta, melyhez hasonló tűzött ki Kolumbus a fölfedezett szigeteken, annak jelül, hogy azokat ura, a spanyol király nevében birtokba veszi. A fölfedező hajóparancsnok kabinjában, mely XV. századbeli bútorkkal van megrakva, láthatunk egész se-reg ugyanezen korból származó térképet, okiratot és hajózási szerszámot. A hajó jelenlegi legénységét Cadix és San-Fernando hajósnai és halászaik köréből toborozták össze s csak a tiszteteket alkalmazták a haditengerészettől. Ugyanezek az emberek fogják majd elszállítani ezt a hajót Amerikába is, hogy a világkiállítás látogatói megismerhessék. A másik két kisebb hajó (a „Pinta” és „Nina”) szintén régiesen készült, bár ezekre nézve már nem volt annyi adat, mint a „Santa Maria” újraképzésénél.

A március 3-iki ünnepnek főjelentősége ezeknek a mintázott hajóknak bemutatása volt. Az összes tengerészeti hatalmakat meghívta erre az ünnepélyre, s csaknem minden művelt állam

küldött egy-két hadihajót ebből az alkalmából a kis Huelva kikötőbe. Midőn a „Santa Maria” is megérkezett, minden egyes hajóról üdvözlésekkel fogadták, úgy hogy az üdvözlés valóságos fűlsiketítő volt. Utra bocsátották a hajót. Szerencsétlenségre szélesed utrakodott s így az árbocozat hajót egy ágyúnaszádnak kellett segítenie, hogy gyorsabban haladhasson. Az idegen hajók parancsnokait s tisztjeit ezután megvendégelték s közösen ünnepeket rendeztek Palosban, Cadixban s La Revida zárdában, melyek Kolumbus utazásában oly jelentékeny helyek voltak.

Az ünnepek sorozatába tartoztak egyes történeti csoportok bemutatásai is. Ilyenforma lehetett a Kolumbus legendáinak állandóan előfor-

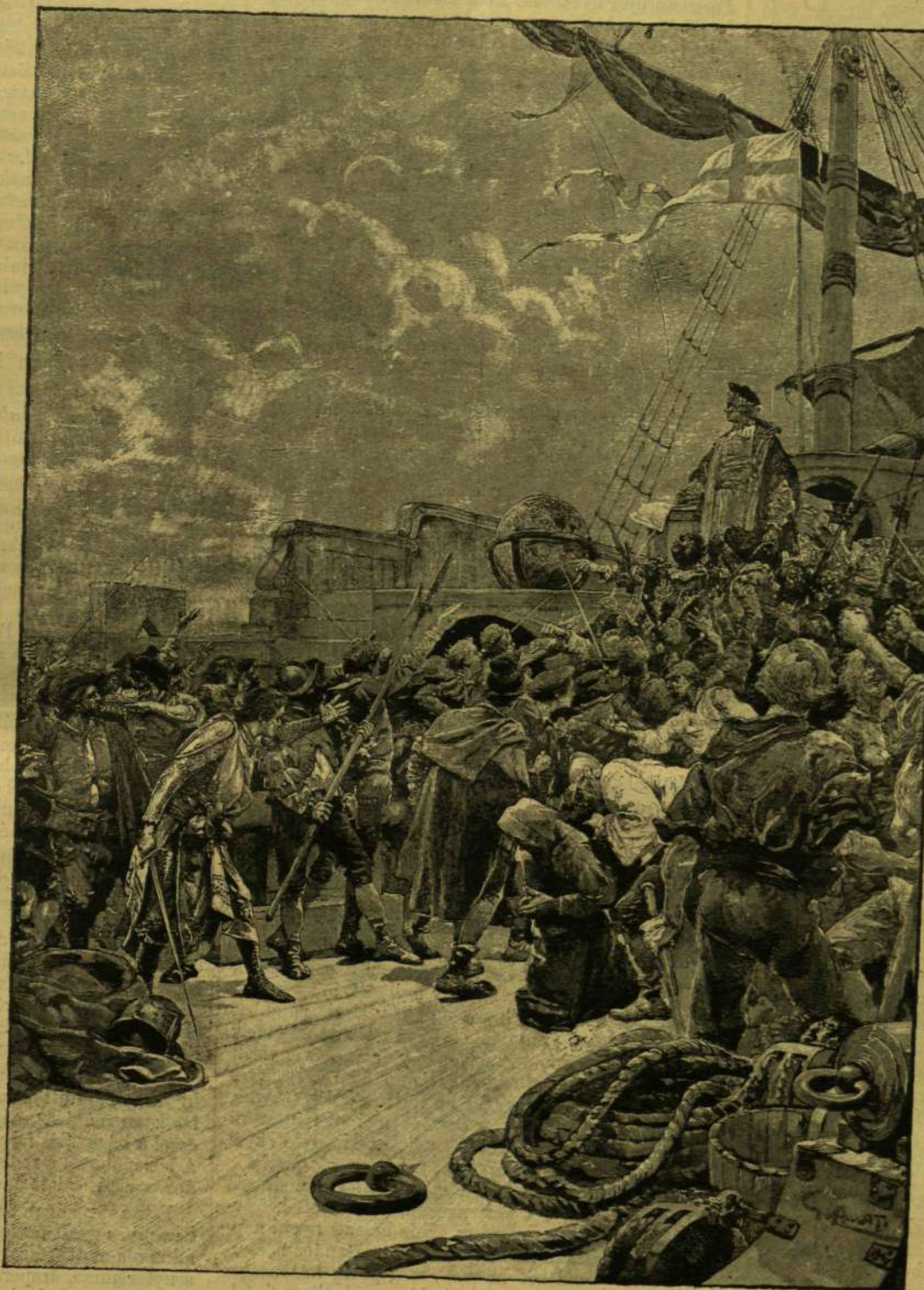
Épen azért, mert a kitorés oly régen tart s mivel aránylag szeliden kezdődött, mindaddig emberélet nem ment veszendőbe, de a hegység oldalain levő egyes falvak veszélye nem szűnt meg s épen nem lehet mondanunk, hogy akár midőn a sorok megjelennek, vagy valamivel később, nem következ-e be az eddiginél nagyobb katasztrófa.

A legelső kitorések, melyeket messinai fényképezők munkái után rajzban is ismertethetünk, még a múlt hó első felében voltak. Julius 8-án éjjel látták az első lángokat a középső kráterből kiemelkedni egy csomó finom hamu kíséretében; a következő reggel gyenge földrengés volt, melyre a főkráter elcsöndesült, kevéssel aztán azonban délre a Nero-hegy mellett levő kráterből az előbbinél nagyobb mennyiségű füst ömlött

ki s július 11-étől megkezdődött a láva kiömlése is, mely csakhamar óránként 50—90 méternyi gyors menetben futott le a hegy oldalán. Csakhamar elérte a művelt területet, ezentúl csaknem minden órában elpusztított egy-egy szántóföldet, szőlőt vagy narancsligetet. A hónap vége felé erősebb lett a roham, három külön lávaáram ömlött ki különböző kráterekből, e mellett két más kráter időközönként mutatta erejét. A leghatalmasabb láva-folyam egy új kráterből eredt, mely múlt hó 12-én támadt a Nero-hegy mellett a Katania felé eső oldalon, s melynek folyása, miként térképünkön is látható, részben összeesik az 1886-ki láva-áramlattal. A közelfekvő községek, Nicolosi, Borello és Belpasso, lakosai megrémülve összedtek holmikaikat, hogy a menekülésre készen legyenek. A jelen hó kezdetével azonban a kitorés fenyegető jellege megszűnt, a tűzőkádó hegyből nem jött ki újabban kö és láva, s a füst, mely ismét fehér lett, nem volt többé oly nagy tömegű. Egyes lávárészek már kezdenek megszilárdulni. Augusztus 7-én azonban ismét erősebb lett a kitorés s a nyugot felé ömlő láva-folyamok csaknem teljesen elfödtek az 1866-ki lávárégeket. Jelenleg már nem kevesebb mint 13 kráter van működésben, melyek közül öt igen gyakran dob ki nagy darab köveket is.

A hatóság különböző intézkedéseket tesz, hogy a kártszenvedőkön segítsen. Maga az olasz belügyminisztérium 100.000 frankot osztogatott szét a károsultak között, kik, mint gyümölcskeskedők, mostani termésük megsemmisítése folytán nagyon sokat szenvedtek. A szomszéd városokban különböző bizottságok alakultak, hogy a kártszenvedők között kenyeret és más élelmiszereket osszanak ki.

Sokan nézik most is, mint minden újabb kitorésnél, a természetnek ezen nagyszerű tüneményét. Különösen kitűnik képet nyújt ez Augusta nevű várostól, mely a vulkán kráterétől mintegy 25 kilométernyi távolságra van. Számos hegyek csúcsáról egyszerre emelkedik fel a füst, mely részben elfedi a hegyeket, részben enyhíti azok éles körvonalait, úgy, hogy csaknem észrevehetetlen lesz a fokozat az emelkedésben a Rossi és Albano, sőt az Etna csúcsáig

LÁZADÁS KOLUMBUS HAJÓJÁN. — Amato Gennaro festménye.

duló lázadási jelenet, melyet egy olasz festő (Amato Gennaro) képében mutathatunk be. Kolumbus naplója a lázadásról mitsem szól. Mindenesetre költőiesen érdekes jelenet látni a hosszú, ismeretlen vidékeken utazó művelten tömeg kétségbeesését, szemben annak az ábrándozónak erős hitével, ki áldozatok árán is új vidékeket akar elérni. Ismeretes, hogy a legenda szerint a matrózok a rajongó kapitányt már meg akarták gyilkolni, mivel nem engedte meg a visszatérést s csak véletlen mentette meg a várva-várt föld megpillantása által.

AZ ETNA KITÖRÉSE.

Teljes egy hónapja tart már az Etna kitorése, csaknem napról-napra olvasunk híreket pusztításairól s az izzó lávatömegek előnyomulásáról.

A 7. hadtest cs. és kir. felügyelősége.

4745. sz.

Gabona-vétel.

Vétetik

a katonai élelmezési (fő)k raktárakhoz	buza	rozs	zab
	métermázsza		
Temesvár	840	6000	4500
Arad	400	2700	3200
Szeged	630	2400	—
Nagyvárad	200	3200	10200
Összesen	2070	14300	17900

Ötven krajczáros bélyeggel ellátott levélbeli eladási ajánlatok 1892 augusztus 30-án d. e. 10 óráig a 7. hadtest cs. és kir. felügyelőségéhez Temesvárra benyújtandók.

A vétel kereskedői szokvány szerint, zárlevéllel, a hadtest-felügyelőségénél, valamint a temesvári, aradi, szegedi és nagyvárad katonai élelmezési raktárakban 1892 augusztus 16-ától betekintésre álló szokvány-füzetek alapján Temesváron vitetik keresztül. Temesvár, 1892 augusztus 16-án.

4854

A 7. hadtest cs. és kir. felügyelősége.

Alapított 1858-ban.

A Ferencz József-rend lovagja, az arany érdemkereszt tulajd. Ő cs. és k. fensége József főg. u. v. m. ill. t. j.

WALSER FERENCZ

első magyar gép- és tűzoltószerek gyára, harang- és ércöntőde

Budapest, Rottenbiller-utca 66. sz.

Készít: Tűzfecskendőket, kerti fecskendőket, templomharangokat, szab. forgatható vaskoronával vagy fakoronával; vas-haranglábkákat, melyek a tornyot a megrázkódástól ellen óvják; kútszárakat és szivattyúkat 10 főtől fölfebb; szagmen-tes árnyékszékkeket 21 forinttól fölfebb; fűrdőkádakat és fűrdőkályhákat.

Egyetlen magyar vízműépítő-vállalat.

A készítményért teljes jótállás vállalatik. Képes árjegyzékek és költségtervezetek díjmentesen küldetnek.

4261. sz.

Figyelmeztetés.

Hétfőn, 1892 augusztus 22-én Kassán a 6. hadtest cs. és k. biztosságánál a Kassa, továbbá a Munkács melletti Vár-Palánka kezelőségi állomásokról megkivántató rozs- és zab-szükségletre, és pedig:

Kassának 2350 métermázsza rozs és 5000 métermázsza zabra, Munkácsnak 2070 métermázsza rozs és 84 métermázsza zabra biztosítás történik.

Közelebbi részletek a közzétett figyelmeztetésekből, s a 6. hadtest biztosságánál, valamint a kassai és munkácsi élelmezési raktárakban betekintésre szolgáló ezen vételre előkészített 1892 jul. 26-áról keltezett 4261. sz. szokványfüzet szolgál.

Az előírt szokványfüzet az említett élelmezési raktárakban 8 krajczár lefizetése mellett megvehető.

Kassa, 1892 július 26.

Kassai cs. és kir. élelmezési raktár.

4852

Franklin-Társulat nyomdája. (Budapest, Egyetem-utca 4. sz.)

Megyeházak, tiléstermek, községi és más hivatali irodák és egyleti helyiségek részére!

Ő felsége a király és ő felsége a királyné

olajfestmény-arczképei

Az 1879-ben alapított, jutalomdíjazott műtemben legfőbbmában és művészi kivitelben készítettnek el. Ő felsége olajfestmény-arczképe magyar lo-vassági tábornok vagy osztr. gyalog-tábornoki egyenruhában, életnagyságu alakban vagy mellkép-ben, tetszés szerint megrendelhető. Kérésre tér-menetet válasz azonnal adatik. Ugyazinté készítettnek bármely beküldött tetszés szerinti arczkép után életnagyságu olajfestmény-arczképek (mell-, térdkép-ek és egész alakok), mely arczképek a legszebb szoba-diszt képezik és fölötté alkalmasak házassági, név-és születésnapj valamint más ünnepi ajándéknak és örök emlékként szolgálhatnak (különösen elhunytakról). Az arczkép hibátlanul kildetik vissza. Ha megrendelőtöknek mindennemű és nagyságu anyagi képek finom és leggondosabb elkészítésre. Számtalan hízelgő, elismerő levél bárki által megtekinthető. Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

Bodascher Siegfried jutalomdíjazott műintézet és arczképfestő műterme Bócs, II. Grosse Pfarr-gasse Nr. 6. Alapított 1879-ben.

4062. sz.

Figyelmeztetés.

A 6. hadtest területén elhelyezett közös hadseregbeli és m. kir. honvédségi csapatok kenyér- és zab-szükségletének bérleti biz-tosítása céljából az alantabb jelzett napokon nyilvános tárgyalás tartatik, és pedig 1892. szept. 5-én Eperjes, Igló, Besztercebánya, Miskolcz és Eger állomások részére; 1892 szept. 13-án Rima-szombat, Edelény, Losonez, Szepesváralja, Lőcse, Gyöngyös Kis-Szeben állomások részére, a kassai katonai élelmezési raktár hiva-talhelyiségében; továbbá 1892 szeptember 9-én Szatmár, Nyiregy-háza, Marmaros-Sziget, Ungvár és Szobráncz állomások részére a munkácsi élelmezési raktár hivatal-helyiségében.

További részleteket, illetőleg föltételeket a közzétett hirdeté-sek tartalmaznak, valamint a kassai és munkácsi élelmezési raktá-rakban mindenkinek betekintésül szolgáló feltételi füzetek is; mely utóbbi a nevezett raktárakban 32 krajczárért vétel útján meg-szerezhető.

Kassa, 1892 augusztus 1-én.

4850

A cs. és kir. katonai élelmezési raktár.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Javítások pontosan eszközöltetnek.

Harmonikáról, mech. hangszerekről, zong-ráról külön-külön képes árjegyzék kérendő.

Legujabb! Legujabb!

MINIATUR ARISTON

változtatható játéklapokkal és korlátlan másorral. 4700

Ezen új találmány hangszere minden előzetes tanulmány és zeneismeret nélkül azaz mag azok a zenei szellemi szerkesztést lehet játszani.

Ára 8 ft 50 kr., a kitalapok drága 25 kr.

Megrendeléseket az árak előleges beküldése mel-letti vagy utánvétellel eszközöl.

STERNBERG ARMIN és TESTVÉRE

hangszer-ipartelepe Budapest, VII., Kerepesi út 36. sz.

35. SZÁM. 1892.

BUDAPEST, AUGUSZTUS 28.

XXXIX. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és egyenlőre 12 ft POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt fél évre — 6 ft

Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG egyenlőre 5 ft fél évre — 4 ft Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK egyenlőre 5 ft — Kátföldi előfizetésekre a postaiak megfizetett viselőjé is csatolandó. fél évre — 2.50

DROHOBE CZKY GYULA

A KÖRÖSI GÖR. KATH. ÚJ PÜSPÖK.

A MAGYARORSZÁG és Horvát-Szlavonország közt fennálló viszonyról fogva nagyon fontos, hogy Horvát-Szlavonország főpásztori méltóságait kik töltik be. Az egyház befolyása politikailag is mindig jelentékeny, nemcsak nálunk, de akárhol is. Horvát-Szlavonországban pedig az alsó klerus az utóbbi időkben nagyon feltűnően foglalkozott a politikával, s nagy része Strossmayer diakovári püspök programjának ágense lett. Épen a diakovári püspök ismeretes szereplése mutatja, hogy ilyen előkelő állásban mit lehet várni egy jó hazafitól vagy egy agitatortól.

Rövid idő alatt egyszerre két egyházfejedelmi állás üresedett meg Horvát-Szlavonországban. A zágrábi érseki szék még most sincs betöltve; a körösi gör. kath. püspökség is sokáig állt betöltetlenül. Horvát testvéreink belső dolgaiba nem szeretünk beavatkozni, szabad kezükre van hagyva a magok dolga, de a zágrábi érsekség oly méltóság, befolyásban oly széleskörű tényező, mely sehogysem lehet közönyös Magyarországra és nem a körösi gör. kath. püspökség sem, melynek hatásköre kiterjed hazánkra, mert az egyházmegye hiveinek többsége magyar területen lakik. A magyarországi hívek jogosult igényei nyertek méltánylást, mikor e méltóságra most a munkácsi egyházmegye egyik jeles és előkelő műveltségű papja, az ungvári kir. gör. kath. püspöki tanítóképző-intézet eddigi igazgatója nevezetett ki.

Drohobeczky Gyula, az új püspök, ismeretes névvel bir irodalmunkban, művészeti és kulturális mozgalmainkban, sokoldalú tevékenysége összeforrasztván papi foglalkozását a polgári és hazafiai munkasággal, s a szláv egyházi író buzgó-sága a magyar szerkesztőt is egy-esítette benne. Műveltsége, személyes tulajdonságai a munkácsi egyház-

megye legnépszerűbb papjává tették, s a megyei és Ungvár városi társadalom nagyrabecsült férfit birt benne.

Drohobeczky Gyula 1853. november 5-én született, Karácsnyfalván, Máramarosmegyében, hol atyja, János, gör. kath. lelkész volt. Tanulmányait Máramaros-Szigeten kezdte s az

ungvári főgymnáziumban végezte be. Szellemi tehetségei korán kiemelték a középszerűek közül. Az irodalommal is korán kezdett foglalkozni, s a főgymnáziumban fennálló «Dayka» irodalmi kör elnökévé választották. Atyja korán elhalá-lozván, az ő és hat kiskorú testvérének nevelte-tési gondjai anyjának, Koflanovics Mártának vállaira nehezültek. Anyja terhein segitendő, 14-éves korától fogva sa-ját keresményéből tartotta fenn magát, kezdetben különböző családok-nál korrepetitorkodva, később pedig mint néhai gr. Hadik-Barkóczy Béla gyermekeinek nevelője. A theologiai tanulmányokat Ungváron 1876-ban végezte kitűnő eredménnyel, s azon-nal kinevezték püspöki levéltárnokká. 1877—80 években tanulmányi fel-ügyelő (praefectus) volt az ungvári papnővédelem, egyszersmind igaz-gatója az ottani egyházi-irodalmi isko-lának, s ugyanakkor a latin nyelvet tanította a novitián. Püspöke még mint IV-éves theologust kinevezte őt az ungvári székesegyház karnagyává, mely állását egész mostanáig hiva-tásszerűleg egész odaadással, fényes sikerrel töltötte be.

1881. évben a püspök megbizta őt a levéltár rendezésével, s ugyan-akkor kinevezetett tanárrá a tanító-képző intézetbe, a történelem, alkot-mánytan, ének és zene tanítására. 1883. évben a vallási és közoktatási miniszter az intézet igazgatójává ne-vezte ki, mely hivatalában fáradozhat-lan szorgalommal buzgólkodott. Az intézetet az egyházmegye osztatlan elismerése mellett újra szervezte, sok költségbe és fáradságba kerülő után-járással, s a minden szükségset nél-külöző intézetet tanszerekkel ellátta. A kinevezéstől nagyobb földterületet is eszközölt ki, melyen gyümölcsfa-iskolát, konyhakertészetet, rét- és mezőgazdaságot s kis diszkeret ren-dezett be, hol a tanulók a kertészeti és gazdasági gyakorlatokban az ő személyes felügyelete alatt nyertek oktatást. Gyorsan fejlődött és emel-kedett is az intézet, melyet nemcsak tapintatos és biztos kéz vezetett most,

DROHOBE CZKY GYULA, A KÖRÖSI GÖR. KATH. ÚJ PÜSPÖK.